

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

§. 1. Doctorum placita, & difficultatis status.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

24
25
26
a causa materiali, cum ex vi omnium æquè terminus constituitur dependens à subiecto, illi inhærens, & inseparabilis, neque aliquid potest cum fundamento excogitari in alia inhærentia, propter quod rationem habeat vnionis, quæ careat inhærentia, mediâ quâ vnio hominis dependet à subiecto. Posset quis respondere vnionem inter materiam, & formam per se ipsam esse vnitam extremis substantialiter, & simul esse vnitam alteri extremo verbi gratiâ, materiæ mediâ vnione superadditâ accidentaliter, sicuti integralis vnio per se ipsam est vnita extremis, & mediâ vnione superaddita subiecto. Hoc exemplum rem explicat, non probat; quia vnio integralis per se ipsam vnitam extremis non illis vnitur mediâ vnione superaddita, sed alijs subiecto à quo separari potest; vnio verò essentialis inter materiam, & formam hominis, si materiæ vnitur mediâ inhærentiâ, vnitur medio alio, & eidem extremo, cui vnitur immediatè, & per se, quod videtur repugnantiam inuoluerè, sicuti repugnat dicere actionem per se ipsam immediatè dependentem à principio effectiui, ab eodem mediâ alia actione dependere.

26
27
28
29
30
Fateor exemplum rem non probare, verumtamen illo secluso, cur dici non poterit vnionem inter materiam & formam hominis per se ipsam vniri substantialiter materiæ per modum nexus, seu, *ut quo*, & mediâ inhærentiâ superadditâ vniri eidem materiæ accidentaliter, & per modum extremi, seu, *ut quod*? Neque exemplum de actione adductum quidquam probat, actio enim per se dependens ab hoc principio, non solum non potest dependere mediâ alia actione ab hoc actiui principio, verum neque ab alio, quod si ab alio principio potest dependere mediâ alia actione; & simul per se ipsam ab hoc, poterit bis ab eo dependere, per se ipsam, & mediâ actione; vnionem verò per se ipsam his extremis certum est mediâ vnione superadditâ posse alijs vniri, ut patet in vnione integrali respectu subiecti: ergo diuersa est ratio de vnione per se ipsam immediatè extrema respiciente, & de actione respiciente principium. Ratio diuersitatis pro actione, & pro alijs modis respectu vnionis posset ita assignari. Actioni per se ipsam immediatè dependenti semper esset superflua ex natura rei alia actio, quia independentem ab illa supponebatur per se ipsam extra causas, vnio verò etiam si per se ipsam sit vnita indiget inhærentiâ superadditâ, ut existat: si autem ipsa inhærentia in suis prædicatis intrinsecis habeat imbibitam rationem vnionis, vnio indigens inhærentiâ indigebit prædicatis intrinsecis illis, ac proinde indigebit vnione, si enim dependere à subiecto dicitur esse illi vnitum, vnio, quæ petit à subiecto dependere mediâ inhærentiâ, petit illi esse vnitam mediâ inhærentiâ diuerso modo, quo est vnita immediatè, & per se præcisè tanquam extremo, à quo per suam entitatem non dependet tanquam à causa materiali, sed per aliam vnionem superadditam accidentalem. Propter hos diuersos modos vnionis posset dicere aliquis vnionem inter materiam, & formam hominis esse vnitam per se ipsam substantialiter, ut nexum extremo, à quo ex vi huius vnionis non dependet in genere causæ materialis, & mediâ inhærentiâ per modum extremi dependentis ab alio in genere causæ materialis mediâ hac vnione accidentali, seu mediâ inhærentiâ. Consequenter teneretur is dicere formas materiales substantialeseductas ex potentia materiæ, & illi vnitas mediâ vnione substantiali, habere duplicem vnionem ad materiam, quandam medio modo substantiali distincto ab educatione pertinente ad compositionem totius, mediâ quâ formâ vnitur materiæ tanquam extremo alteri coextremo absque vlla dependentiâ; alteram accidentalem non pertinentem ad constitutionem totius substantialis, mediâ quâ vnuntur materiæ, & forma non tantum, ut purè extrema, sed forma ut extremum dependens à materia, & materia ut extremum influens in formam mediâ vnione accidentali, seu inhærentiâ. Neque inconueniens esset asserere eandem formam cum eadem materia diuersas inire compositiones medijs diuersis modis; substantialem mediâ vnione substantiali, & accidentalem mediâ inhærentiâ, quæ est accidentalis vnio. Certum enim est adhuc in opinione, quæ dicit inhærentiam non esse vnionem ex forma substantiali materiæ inhærentem, seclusâ vnione aliquo modo fieri quoddam concretum, et si propriè non vnium, certè cum maiori connexionem, quam habeant alia tota per accidens, in quibus non deest aliqua ordinata

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. I.

27
tio, sicut exercitus, & musicæ, & simul fieri aliud concretum substantiale propriissimè vnium vnione substantiali, ex qua totum per se substantiale resultat.

27
28
29
30
Alio modo posset responderi prædicto argumento, scilicet educationem terminatam ad extremum per se vnitum subiecto, non esse vnionem inter subiectum, & extremum educitum, secus educationem termini non vniti per se ipsum subiecto, quia terminus per se ipsum vnitus subiecto, neque indiget aliâ vnione ad subiectum, neque illam potest terminare, ac proinde non vniri per educationem formaliter vnionem, quia non potest vnionem terminare; terminus verò, qui per se ipsum non vnitur subiecto, indiget vnione ut illi, vnatur, & illam potest terminare, ac proinde potest educi ex vi actionis, quæ formaliter sit educitio vnitui, seu vnio educitua. Non caret specie probabilitatis solutio, magis tamen priori adhareo, quia si educitio ex communi prædicato educationis, & dependentiæ termini à subiecto, non habet rationem vnionis, sine fundamento dicitur illam habere ex aliqua peculiari ratione talis dependentiæ, seu educationis.

28
29
30
Adhibui omnia fundamenta, quæ ad vnionem distinctam ab educatione formæ in concretis accidentalibus ponendam, & relegandam, sum assecutus, ex quibus non difficile cuique erit, partem, quam maluerit, eligere, ego propter communem sententiam propendeo in opinionem, quæ modum vnionis distinctum ab educatione constituit, licet opposita mihi valde probabilis visa sit.

29
30
De compositis accidentalibus, quorum forma est modus subiecti dicendum est, formas ipsas immediatè, & per se ipsas esse illis vnitas, quia implicat separari ab illis, & non tribuere suum effectum formalem subiecto, quod omni alio secluso constituant præsens, verbi gratia vel durans, si duratio modus est superadditus. Producentur hi modi sæpe mediâ actione superaddita, quâ à subiecto dependent, quapropter si quis defendat albedinem subiecto vniri mediâ inhærentiâ, iuxta dicta de vnione, dicere tehebitur, præsentiam habere duplicem vnionem ad subiectum, alteram inseparabilem per se ipsam, alteram separabilem mediâ passione; ni velit solutionem adductam num. 19. defendere, videlicet educationem terminatam ad rem, quæ per se ipsam subiecto vnitur non esse vnionem, secus educationem terminatam ad rem indigentem modo superaddito, ut subiecto vnatur. Idem, quod dixi de composito accidentali, cuius forma est modus, intellige de composito substantiali habentem similem formam modalem.

30
Ex suppositione quod vnio distinguatur ab educatione, in compositis etiam accidentalibus posset dubitari, an possit dari compositum cuius formæ educitio non distinguatur ab vnione. De compositis accidentalibus affirmatiuè respondeo; vix enim inuenitur ratio efficax ad probandum de facto non identificari educationem, & vnionem. De substantialibus si educitio distinguatur à forma substantiali, necessariò erit accidens propter rationem dictam n. 11. ac proinde neque de potentia Dei absoluta poterit pertinere ad constitutionem essentialem compositi substantialis, neque esse illius vnionem, quæ est de essentia compositi; si forma substantialis per se ipsam educatur ex subiecto nullo superaddito modo vnionis indigebit, ut illi vnatur iuxta dicta num. 27.

PUNCTUM II.

An modus vnionis sit simplex entitas.

§. I.

Doctorem placita, & difficultatis status.

1
Pater Hurtadus disput. 5. sectione 7. subsectione 2. asserit in composito substantiali duplicem dari modum vnionis, quemdam tenentem se ex parte materiæ, quam respicit ut subiectum, & formam ut terminum; alterum ex parte formæ, quam ut subiectum vnit, & materiam ut terminum. Communis ferè omnium Doctorem sententia, quam tenet Pater Suarez disputat. 14. Metaphysic. sect. 2. num. 13. Pater Valquez tom. 1. in 3. part. disputat. 9. num. 23. affirmat tantum dari modum quemdam vnionis,

P

vnionis,

vnionis, quo materia vnitur formæ, & forma materiæ per eandem indiuisibilitatem.

2 Sententia assignans, duplicem vnionis modum variis modis explicari potest. Primò potest dici requiri duplicem vnionis modum, quorum vnus sufficiens sit, vt vnatur materiam formæ, perfectæ, & adequatæ, non item formam materiæ, quæ de causa dandus est alius tenens se ex parte formæ, sicut in opinione, quæ distinguit relationem à termino, & fundamento, relatio similitudinis, quam fundat albedo *A* adequatè eam similem constituit albedini *B*, tamen vt albedo *B* sit similis albedini *A*, indiget alia similitudine, quia non constituitur similis per similitudinem albedinis *A*, cuius est terminus, & non subiectum. Alio modo, qui forsitan tantum verbis differt à præcedenti, potest duplex vnionis modus exponi, vnus ex parte materiæ, quæ eam vnatur vt subiectum, & formam vt terminum, & alterum ex parte formæ, quæ hanc vt subiectum vnatur, & materiam vt terminum. Hoc modo asserit Hurtadus requiri duplicem vnionem, quem dixi tantum differre verbis à priori, quia illum eodem exemplo relationis explicat, & probat. Quod si exemplum ad rem est, sicut relatio albedinis *A*, quæ respicit vt terminum albedinem *B*, constituit relatum albedinem *A*, & non albedinem *B*, ita vnio materiæ, quæ respicit formam vt terminum, constituit vnitam materiam, & non formam. Nec dici potest exempli paritatem in hoc non tenere, quia cum exemplum sit potissimum fundamentum, quo vitur Hurtadus ad constituendam duplicem vnionem; vniam ex parte materiæ, & alteram ex parte formæ, quas vult multiplicari à paritate relationum, si paritas vim aliquam specie tenus sit habitura, necessum est dici vnionem materiæ non constituere formaliter vnitam formam, quia si dicatur oppositum, disparitas reddidit in ipsa conclusione inter vnionem, & relationem, quia relatio huius albedinis non constituit aliam relatum, & ideo alia albedo relatione aliâ indiget, quâ formaliter relata constituitur. Si autem vnio extremum illud, quod vt terminum respicit, formaliter constituit vnitum, illud extremum aliâ vnione non indigebit, vt formaliter vnitum constituitur. Cum dicitur vnionem huius extremi, materiam verbi gratia, vnire tanquam terminum, vel in re, nihil dicitur vel disparitas relationis assignatur, quia formam esse vnitam tanquam terminum per vnionem inherenter materiam, vel importat formaliter esse vnitam, ita vt illud additum tanquam terminum, sit ratio contrahens, & non diminuens, vel non simpliciter esse vnitam, quia illud tanquam terminum, non est additum purè contrahens, sed diminuens. Si primum dicatur, clarè apparet disparitas inter relationem, & vnionem, quia relatio huius extremi non constituit relatum terminum, quem respicit, & ita non sufficit relatio ad illum terminata vt illum formaliter referat, & ideo addenda est illi alia relatio, ex vi cuius referatur, vnio verò constituit formaliter vnitum terminum, quem attingit, & ita non indiget aliâ vnione, vt formaliter constituatur terminus vnionis vnitus. Si secundum dicatur, est dicere vnionem materiam simpliciter vnire materiam formæ, & non formam materiæ, & nihil differt modus, quo Hurtadus duplicem vnionem assignat, ab illo quem primo loco retuli, quod nunquam Hurtadus verbis faceret, non enim audet dicere ex vi vnionis materiæ formam non esse vnitam, sed tantum dicit non esse vnitam, vt subiectum, sed tantum vt terminum. Alio modo posset excogitari duplex vnio, non quia necessum sit vt vna se teneat ex parte materiæ, & alia ex parte formæ, sed quia siue vtraque se teneat ex parte materiæ, siue vtraque ex parte formæ, siue vna ex parte materiæ, & altera ex parte formæ, quælibet semper eodem modo vnatur materiam formæ, & formam materiæ inadequatè, & ideo indiget confortio alterius vnionis, vt annectat adequatè materiam, & formam inter se,

S. II.

Verâ sententia.

3 **S**IT PRIMA CONCLUSIO. Non est excogitabilis vnio, siue in materia, siue in forma constituitur, quæ diuerso modo vnatur materiam formæ, & formam materiæ, sed necessariò æquè strictè, & propriè vnatur materiam formæ, & formam materiæ, ita vt si in materia tantum

subiectetur, nihil materiæ accrescat in ratione vnitæ, quod non eodem prorsus modo formæ conueniat, in qua talis vnio non subiectetur, nec poterit dici materia specialiter vnita, vt subiectum, sed tantum eadem ratione, quâ forma, quæ tantum est vnionis terminus, ex vi illius vnitæ dicitur. Hæc conclusio est contra Hurtadum, & contra duos priores modos assignandi duplicem vnionis modum: pulchram illius rationem à priori desumptam accipe. Effectus formalis vnionis est constituere illud, quod vnatur, componens vnium compositum cum alia parte: ergo vnio, quam dicit se tenere ex parte materiæ constituit materiam componentem vnium cum formæ: ergo eadem formaliter constituit formam componentem vnium totum cum materia. Probo consequentiam: implicat adhuc mente ex parte obiecti præscindi hos conceptus: materia componens vnium cum forma, & forma componens vnium cum materia: ergo implicat ex parte obiecti præscindi effectum formalem quem præstat materiæ vnio in ordine ad formam, ab effectu, quem præstat formæ in ordine ad materiam. Conceptus præscindi non posse sic proba. Materia componens vnium cum forma ex parte obiecti nihil aliud est quàm vnium compositum ex materia, & forma: forma componens vnium cum materia formaliter ex parte obiecti formaliter importat compositum ex forma, & materia: ergo hi conceptus materia componens vnium cum forma, & forma componens vnium cum materia, formaliter identificantur cum hoc tertio compositum ex materia & forma; ergo identificantur inter se: ergo vnio quæ pertinet ad constitutum horum conceptuum adhuc formaliter non distinguitur. Neque potes dicere conceptus hos distingui, quia dicunt diuersas entitates in recto, etiam si dicant easdem, si computentur illæ, quas dicunt in recto, & in obliquo, non habita ratione diuersi modi, quo hæc in recto, illæ in obliquo dicuntur, quia ego argumentor de conceptu obiectiuo quatenus distincto à formali, quo significatur, in quo non est rectum, neque obliquum, quod tantum extrinsecè conuenit obiecto ex diuerso modo, quo significatur, & intrinsecè, & in se semper est idem obiectum significatum; ergo si conceptus isti materia componens vnium cum forma, & forma componens vnium cum materia, & compositum ex materia & forma tantum differunt ex eo, quod vnus significat in recto, quod alius in obliquo, & conueniunt in omnibus obiectis significatis præscindendo à diuerso modo obliqui & recti, quo significatur, non distinguuntur ex parte obiecti, sed tantum ex parte cognitionis, quâ diuerso modo cognoscuntur, quæ nullam distinctionem realem importat in obiectis cognitis.

4 Dices conceptum hunc, materia componens vnium cum forma, dicere vnionem subiectatam in materia, & conceptum istum, forma componens vnium cum materia, dicere vnionem subiectatam in forma, & alium conceptum, vnium compositum ex materia & forma, dicere duplicem vnionem vnari subiectatam in materia, & alteram in forma. Sic dicendum existimo in doctrina Hurtadi asserentis vnionem materiæ illam vnire tanquam subiectum, & formam vt terminum; sed hanc solutionem, & Hurtadi doctrinam sic euerto. Demus vnionem creati, quod fieri posse concedit Hurtadus disputatione 12. sect. 5. tunc illa vnio nullum haberet subiectum inhesionis, quia non fieret per passionem, & constitueret idem compositum, verbi gratia, eundem hominem, quia actio, & passio non pertinent ad constitutionem hominis, neque alicuius substantialis compositi, quæ omnia concedit Hurtadus sectione citatâ, & expressè affirmat §. 97. creatâ vnione extrema perficienda esse per eandem vnionem, quæ per se ipsam, & non per inhesionem est illorum perfectio, & hominem compositum per vnionem creatam essentialiter fore eundem. Ex quo manifestè infero hominem compositum ex materia, & forma non dicere formaliter neque identicè vnionem receptam in materia, aut forma, sed tantum accidentaliter tanquam quid non pertinens ad illius constitutionem dicere vnionem receptam in illo extremo, in quo de facto recipitur, & eodem modo totum compositum idem omnino intrinsecè inuariatum permanfurum, si in altero, vel etiam in neutro reciperetur, ergo de ratione huius conceptus, homo compositus ex materia & forma, non est receptio vnionis in aliqua parte illius: ergo neque de ratione horum materia componens vnium cum forma, & forma componens